

gang til at faae deres Pant i deres Bærg, saa vilde der derved være ryddet en stor Banfællighed afveien, som nu afstrækker Folk, der have Capitaler, fra at anlægge dem i faste Eiendomme. Det er uendelig lettere for en Mand at have kongelige Obligationer eller Creditforeningsobligationer eller svenske eller norske Papirer, som han hvert Øieblik kan sælge og faae Penge for, end at have staaende 5—6—7000 Rbd. paa 1ste, 2den eller 3die Prioritet i faste Eiendomme, idet han er udsat for, at der, naar Debitor ikke kan betale, kan gaae saa lang Tid hen, inden han faaer sine Penge, at Pantet maaftue imidlertid har mistet sin hele Værdi. Dersom det altsaa er Prioritetsforholdene, som det høitærede Finantsministerium puffer at indvirke paa, saa vil jeg bede den høitærede Finantsminister at tale meget alvorligt med sin Collega, Justitsministeren, og bede ham gjøre Alt, hvad der staaer i hans Magt, for ad Lovgivningsveien at rydde nogle af disse Banfælligheder til Side. Dernæst troer jeg nok, at det høitærede Finantsministerium har tænkt noget paa Sparekasserne. Man har formodentlig fundet, og deri har man heller ikke gaaet Uret, at Sparekasserne, som have opsamlet de mange smaa Capitaler, der findes rundt omkring i Landet, fortrinsviis burde lade disse Capitaler komme selve Landets Industri og Agerdyrkning til gode. Man har fundet, at det var nødvendigt, eller at det kunde være ønskeligt, at disse Sparekasser fortrinsviis anlagde deres Penge i indenlandske Papirer, der i det Hele og Store dog maa siges at være sikre, og at man derimod burde afholde dem fra at anlægge disse Penge i fremmede Effecter, hvor de gaaet vist ofte kunne naae en høi Rente, men hvor de da ogsaa, i Kraft af den gamle Regel, at høi Rente egentlig kun vil sige det Samme som slet Sikkerhed, ofte kunne risikere at lide Tab. Jeg finder en saadan Tanke i sig selv fornuftig og plausibel, men jeg troer ikke, at Lovudkastet vil være istand til i denne Retning at udrette Noget ligeoverfor Sparekasserne. Dersom man i saa Henseende vil gjøre Noget, saa maa man vel erindre, at Tvang er man ikke berettiget til at anvende, og at Staten vil komme i en falsk Situation ved at gjøre det.

Der kan gaaet vist i saa Henseende gjøres forskjellige Anstuelser gjældende. Jeg skal indrømme, at i det Land, til hvilket vi saa ofte see hen for at hente Exempler, nemlig England, har for ikke længe siden den nuværende Finantsminister Gladstone med stort Held søgt at skabe en Art Sparekasser, som staae i Forbindelse med Postcontorerne og altsaa derved ere blevne en Statsfog. Men de Sparekasser, som ere etablerede her i Landet, og som ere Frugten af privat Virksomhed, troer jeg ikke, at Staten skal blande sig for Meget i. Det er saa sjældent, at man hertilands seer nogen Virksomhed udgaae fra det private Initiativ blandt Borgerne, at Staten herhjemme skal være saare varsom med at gribe forstyrrende ind deri. Paa den anden Side kunde det dog nok være, at der kunde gives Former, under hvilke Staten vilde være istand til at udøve en gavnlig, controllerende og regulerende Virksomhed paa disse Sparekasser. Der er visse Privilegier, der kunde ydes de Sparekasser, som for deres hele Forvaltning af Pengene opstillede visse Regler. Jeg troer, f. Ex. at det er urigtigt, at Sparekasserne discontere Buxler saa meget og anbringe deres Penge saa lidet i faste Prioriteter. Jeg troer, det kunde gjøres Afskilligt for at regulere den Maaade, hvorpaa de forskjellige Sparekasser anvende deres Overtid. Jeg troer, at man kunde gjøre visse Privilegier afhængige af, at Forvaltningen af en Sparekasse ikke blev gjort til et Erhverv for Bestyrelsen, men at det blev, som det heldigviis paa de fleste Steder er, et frivilligt borgerligt Ombud, som blev betroet til de meest indsigtfulde og ansete Mænd. Kort sagt, der kunde være flere Veie, ad hvilke man i saa Henseende kunde gaae; men hvis man vil udøve nogen helbig Indflydelse paa Sparekasserne, skal man efter min Overbeviisning ikke gaae nogen Omvei gennem nogen Lov som den foreliggende, men tage selve Sparekasserne for, undersøge dem fra et forstandigt Standpunkt og see at rømme det fælles Bedste. Endelig tænker jeg mig, at det høitærede Finantsministerium har tænkt ved denne Lov at udøve en gunstig Virksomhed til Bedste for den danske Stats Credit. Derom vil jeg da sige, at den danske Stats Credit tilvisse ikke ophjælpes ved en Foranstaltning som